

LÄHDEVIITTEIDEN MERKITSEMINEN - OPISKELIJAN OHJE

[1. Yleistä](#)

[2. Lähdeviite tekstissä](#)

[3. Suorien lainausten käyttö](#)

[4. Lähdeluettelo](#)

[LÄHDELUETTELO](#)

1. Yleistä

Lukio-opiskelun yhtenä tavoitteena on antaa opiskelijalle jatko-opinnoissa ja muutenkin tietoyhteiskunnassa tarvittavat tiedonhakutaidot (Finlex 14.11.2002/955). Jo lukioaikana kirjoitetaan paljon tekstejä, jotka perustuvat toisiin teksteihin eli lähteisiin. Niissäkin käytetään lähdeviitteitä, joilla osoitetaan, mikä tieto on peräisin lähteistä ja mikä on kirjoittajan omaa pohdintaa. Tässä ohjeessa annetaan neuvoja tieteellisen kirjoittamisen periaatteiden mukaiseen lähdeviitteiden merkitsemiseen. Ohjetta lukiolainen tarvitsee muun muassa tutkielmia tehdessään.

Tieteellisessä kirjoittamisessa lähteet ilmoitetaan tarkasti sivunumeroa myöten, jotta voidaan tarkistaa, onko lähdettä käytetty asianmukaisesti. Lähteet on aina merkittävä myös siksi, ettei kirjoittaja syyllistyisi toisen tekstin plagiointiin eli toisen tietojen ja ajatusten varastamiseen. (Haapala ym. 2010: 356.)

2. Lähdeviite tekstissä

Kun lähdettä referoidaan eli kerrotaan omin sanoin lähteistä saaduista tiedoista tai lainataan tietoja sanasta sanaan, **lähdetiedot merkitään kaarisulkeisiin tekstin kohtaan, jossa referointi tai suora lainaus sijaitsee**. Näitä kaarisulkeissa olevia lähdetietoja kutsutaan **lähdeviitteiksi**. Lähdeviitteiden avulla lukija löytää **lähteen tiedot** tekstin lopussa sijaitsevasta lähdeluettelosta.

Esimerkki. Katso Yleistä kappaleen merkinnät.

Lähdeviitteeseen merkitään tekijän sukunimi, teoksen ilmestymisvuosi ja referoidun tai lainatun kohdan sivunumero (Kankaanpää, Salli toim. 2008: 157). Jos lähdeviite koskee vain yhtä virkettä, piste merkitään kaarisulkeiden jälkeen. Jos lähdeviite koskee kahta tai useampaa virkettä, piste tulee kaarisulkeiden sisään. (Kankaanpää, Salli toim. 2008: 157.)

Jos teoksen tekijöitä on kaksi tai kolme, lähdeviitteeseen tulevat kaikkien nimet joko ajatusviivalla tai &-merkillä erotettuna. Kun tekijöitä on vielä enemmän, voidaan mainita vain ensimmäinen ja lisätä nimen perään lyhenne ym. Silloin kun kirjoittajia on ollut useita ja heistä yksi on toiminut teoksen tai artikkelin toimittajana, lähdeviitteeseen merkitään vain hänen nimensä ja nimen perään toim.-lyhenne (Kankaanpää, Salli toim. 2008: 158.)

Lyhyisiin sähköisiin lähteisiin viitattaessa pelkkä lähteen nimi riittää lähdeviitteessä mainituksi tiedoksi, joka ohjaa lukijan lähdeluettelon oikeaan kohtaan. Sen sijaan pitkissä lähteissä on hyvä yksilöidä viittauksen tietoja tarkemmin, esimerkiksi "Wikipedia 2006, hakusana vety". (Kankaanpää, Salli toim. 2006, 158.)

3. Suorien lainausten käyttö

Suoralla lainauksella eli sitaatilla tarkoitetaan sanasta sanaan lähteestä lainattua tekstin osaa. Suoraa lainausta tarvitaan esimerkiksi silloin, kun tekstissä kommentoidaan lähteessä käytettyä terminologiaa. Sitaatit ovat aina lyhyitä, niiden on oltava sanatarkkoja ja niiden alkuperä osoitetaan lähdeviitteellä. Sitaatit erotetaan muusta tekstistä lainausmerkein. "Jos taas – erityisen painavasta syystä – käyttää monta riviä pitkää sitaattia, se sisennetään ja rivinvälit tihennetään." (Kielijelppi. Lähteeseen viittaaminen.)

Sanatarkkuus tarkoittaa, että sitaatissa noudatetaan täsmälleen samaa kirjoitusasua välimerkkejä ja alkukirjaimia myöten. Jos jotakin poistetaan, se merkitään kahdella ajatusviivalla. Hakusulkeisiin merkitään, mikäli alkuperäistekstiin on tehty selventäviä lisäyksiä tai muutoksia. Jos alkuperäisessä tekstissä on jo lainausmerkit, ne muutetaan puolilainausmerkeiksi. (Kielijelppi. Lähteeseen viittaaminen.)

4. Lähdeluettelo

Tekstin sekaan kirjoitettu lähdeviite johtaa lukijan tekstin lopussa olevaan lähdeluetteloon, josta löytyvät yksityiskohtaiset tiedot käytetyistä lähteistä.

Lähdeluettelossa mainitaan ensin tekijän sukunimi ja sitten etunimi pilkulla erotettuna. Etunimeä seuraa teoksen ilmestymisvuosi ja kaksoispiste. Kaksoispisteen jälkeen pisteillä erotettuna tulevat

teoksen nimi, mahdollinen alaotsikko, kustantajan nimi ja kustantajan kotipaikka. (Kankaanpää, Salli toim. 2006: 159.)

Sähköisistä lähteistä lähdeluetteloon merkitään ensin lähteen täydellinen nimi ja sen jälkeen internetosoite. Hakasulkeisiin merkitään viittauspäivä, koska on otettava huomioon, ettei lähdettä ehkä tulevaisuudessa ole saatavilla samassa muodossa. (Kankaanpää, Salli toim. 2006: 160 - 161.)

LÄHDELUETTELO

Finlex 14.11.2002/955. Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta. Helsinki: Oikeusministeriö.
Saatavissa: <<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020955>>.
[Viittauspäivä 4.4.2013.]

Haapala, Vesa - Hellström, Inkeri - Kantola, Janna - Kaseva, Tuomas - Korhonen, Riitta - Maijala, Minna - Saarikivi, Janne - Salo, Merja - Torkki, Janne 2010: Särämä.
Suomen kieli ja kirjallisuus. Otava. Helsinki.

Kankaanpää, Salli (toim.) - Heikkilä, Elina - Korhonen, Riitta - Maamies, Sari - Piehl, Aino 2008. Kielitoimiston oikeinkirjoitusopas. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Helsinki.

Kielijelppi–Språkhjälpen. Helsingin yliopiston Kielikeskuksen äidinkielen viestintäopetuksen palveluyksikkö.
Saatavissa:<<http://www.kielijelppi.fi/kirjoitusviestinta/lahteeseen-viittaaminen>>.
[Viittauspäivä 5.4.2013]